

LEFFLER

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)
8 päivänä marraskuuta 2005 *

Asiassa C-443/03,

jossa on kyse EY 68 ja EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 17.10.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.10.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Götz Leffler

vastaan

Berlin Chemie AG,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas (esittelevä tuomari) ja J. Malenovský sekä tuomarit S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet ja M. Ilešič,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: johtava hallintovirkkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.4.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Götz Leffler, edustajinaan advocaat D. Rijpma ja advocaat R. Bakels,
- Berlin Chemie AG, edustajinaan advocaat A. Hagedorn, advocaat B. Gabriel ja advocaat J. I. van Vlijmen,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään H. G. Sevenster ja C. M. Wissels,
- Saksan hallitus, asiamiehenään W.-D. Plessing,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja A. Bodard-Hermant,
- Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes ja M. Fernandes,
- Suomen hallitus, asiamiehenään T. Pynnä,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään A.-M. Rouchaud-Joët ja R. Troosters,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.6.2005 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 29 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 (EYVL L 160, s. 37; jäljempänä asetus) 8 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Leffler, kotipaikka Alankomaat, ja Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö Berlin Chemie AG (jäljempänä Berlin Chemie) ja jossa on kysymys niiden takavarikkojen kumoamisesta, joihin tämä yhtiö on ryhtynyt Lefflerin tavaroiden osalta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen tarkoituksena on oikeudenkäyntien tehokkuuden parantaminen ja nopeuttaminen, ja se sisältää periaatteen oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen suorasta lähettämisestä.

- 4 Ennen asetuksen voimaantuloa suurinta osaa jäsenvaltioista sitoi oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa Haagissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehty yleissopimus, jossa otettiin käyttöön hallinnollisen yhteistyön järjestelmä, jonka avulla asiakirjan tiedoksianto tapahtui keskusviranomaisen välityksellä. Lisäksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla tehtyyn 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitettuun yleissopimukseen (EYVL 1972, L 299, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 9 päivänä lokakuuta 1978 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 304, s. 1 ja muutoksineen s. 77), Helleenien tasavallan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 25 päivänä lokakuuta 1982 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 388, s. 1), Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 26 päivänä toukokuuta 1989 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 285, s. 1) ja Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen 29 päivänä marraskuuta 1996 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL 1997, C 15, s. 1; jäljempänä Brysselin yleissopimus) liitetyn pöytäkirjan liitteessä olevassa IV artiklassa määrätään mahdollisuudesta suorittaa tiedoksianto suoremia teitä käyttäen. Kyseisen pöytäkirjan IV artiklan toisessa kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Jos se sopimusvaltio, jonka alueella tiedoksianto on toimitettava, ei ole Euroopan yhteisöjen neuvoston pääsihteerille annettavalla julistuksella sitä vastustanut, voi nämä asiakirjat lähettää sen valtion virkamies, missä nämä asiakirjat on laadittu, suoraan sen sopimusvaltion virkamiehelle, jossa tiedoksiannon vastaanottaja on. Tässä tapauksessa alkuperävaltion virkamies lähettää jäljennöksen asiakirjasta sille vastaanottajavaltion virkamiehelle, joka on toimivaltainen antamaan sen tiedoksi vastaanottajalle. Tiedoksianto tapahtuu sillä tavalla kuin vastaanottavan valtion laissa on säädetty. Tiedoksianto vahvistetaan todistuksella, joka lähetetään suoraan alkuperävaltion virkamiehelle.”

- 5 Oikeusministerien neuvosto, joka kokoontui 29. ja 30.10.1993, valtuutti asiakirjojen lähettämisen yksinkertaistamista käsittelevän työryhmän valmistelemaan keinoa, jolla yksinkertaistettaisiin ja nopeutettaisiin asiakirjojen lähettämismenettelyä jäsenvaltioiden välillä. Tämä työ johti siihen, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K-

K.9 artikla korvattiin EU 29–EU 42 artiklalla) tehtiin yleissopimus oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta Euroopan unionin jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (jäljempänä yleissopimus). Tämä yleissopimus tehtiin 26 päivänä toukokuuta 1997 annetulla Euroopan unionin neuvoston säädöksellä (EYVL C 261, s. 1; yleissopimuksen teksti, s. 2; pöytäkirja yleissopimuksen tulkitsemisesta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa, s. 17).

- 6 Yleissopimus ei ole tullut voimaan. Koska asetus on saanut vaikutteita yleissopimuksen tekstistä, asetuksen tulkintaa valotettaessa on vedottu kyseisestä yleissopimuksesta laadittuun selittävään muistioon (EYVL 1997, C 261, s. 26).

- 7 Amsterdamin sopimuksen tultua voimaan komissio esitti 26.5.1999 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (EYVL C 247 E, s. 11).

- 8 Kun tämä asiakirja oli toimitettu Euroopan parlamentille, se katsoi, että teksti olisi annettava asetuksen muodossa. Parlamentti totesi mietinnössään (A5-0060/1999 lopullinen, 11.11.1999) tältä osin seuraavaa:

”Toisin kuin direktiivillä asetuksella on se etu, että sillä varmistetaan yhteisön tekstin nopea, selkeä ja yhdenmukainen täytäntöönpano, joka vastaa tavoiteltua päämäärää. Tämä säädösmuoto valittiin lisäksi muiden parhaillaan käsiteltävinä olevien yleissopimusten siirtämiseen yhteisön tasolle.”

9 Asetuksen johdanto-osan toinen perustelukappale on seuraavanlainen:

”Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edellyttää siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa jäsenvaltioiden välillä lähetettävien oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannon parantamista ja nopeuttamista.”

10 Asetuksen johdanto-osan seitsemännessä, kahdeksannessa, yhdeksännessä ja kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(7) Nopean tiedoksiannon tavoite oikeuttaa käyttämään mitä tahansa asianmukaisia keinoja edellyttäen, että tiettyjä, saadun asiakirjan luottavuuteen ja tarkkuuteen liittyviä edellytyksiä noudatetaan. Asiakirjojen siirron varmuus edellyttää, että asiakirjan mukana lähetetään lomake, joka on täytettävä sen maan kielellä, jossa tiedoksianto on tapahtunut, tai jollakin toisella kielellä, jonka vastaanottava valtio on ilmoittanut hyväksyvänsä.

(8) Asetuksen tehokkuuden varmistamiseksi mahdollisuus kieltäytyä asiakirjojen tiedoksiannosta rajoitetaan poikkeuksellisiin tilanteisiin.

(9) Lähetysten nopeus edellyttää, että asiakirja on annettava tiedoksi sen vastaanottamista seuraavien päivien aikana. Jos tiedoksiantoa ei ole kuitenkaan voitu toimittaa yhden kuukauden kuluessa, vastaanottavan viranomaisen on tarpeen ilmoittaa asiasta lähettävälle viranomaiselle. Kyseisen määräajan päättymisen ei merkitse, että pyyntö on palautettava lähettävälle viranomaiselle, jos tiedoksianto ilmeisesti voidaan toimittaa kohtuullisessa ajassa.

(10) Vastaanottajan etujen turvaamiseksi tiedoksianto olisi tehtävä asiakirjan tiedoksiantopaikan virallisella kielellä tai jollakin sen virallisista kielistä taikka muulla sellaisella lähtevän jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää.”

11 Asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Oikeudenkäyntiasiakirjat on lähetettävä suoraan ja viipymättä 2 artiklan mukaisesti nimetyltä viranomaiselta toiselle.”

12 Asetuksen 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Asiakirjojen kääntäminen

1. Lähtevän viranomaisen, jolle hakija antaa asiakirjan lähettämistä varten, on selostettava hakijalle, että vastaanottaja voi kieltäytyä vastaanottamasta asiakirjaa, jollei se ole jollakin 8 artiklassa tarkoitetuista kielistä.
2. Hakija vastaa kaikista ennen asiakirjan lähettämistä aiheutuvista kääntämiskustannuksista, sanotun kuitenkin rajoittamatta tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen myöhempiä päätöksiä velvollisuudesta vastata tällaisista kustannuksista.”

13 Asetuksen 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Asiakirjojen tiedoksianto

1. Vastaanottavan viranomaisen on toimitettava asiakirjan tiedoksianto tai huolehdittava sen toimittamisesta joko vastaanottavan jäsenvaltion lain mukaisesti tai noudattaen lähettävän viranomaisen pyytämää erityistä menettelyä, jollei tämä ole vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön vastaista.

2. Kaikki asiakirjan tiedoksiantamiseksi vaadittavat toimet on suoritettava viipymättä. Jollei tiedoksiantoa kuitenkaan ole voitu toimittaa kuukauden kuluessa asiakirjan vastaanottamisesta, vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava siitä lähettävälle viranomaiselle liitteenä olevassa vakiolomakkeessa olevalla todistuksella, joka on laadittava 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen edellytysten mukaisesti. Määräaika lasketaan vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.”

14 Asetuksen 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen

1. Vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava vastaanottajalle, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa, jollei se ole jollakin seuraavista kielistä:

- a) vastaanottavan jäsenvaltion virallinen kieli tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallinen kieli tai jokin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu; tai

b) asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kieli, jota vastaanottaja ymmärtää.

2. Kun vastaanottava viranomaisella saa tiedon siitä, että vastaanottaja kieltäytyy vastaanottamasta asiakirjaa 1 kohdan nojalla, sen on ilmoitettava siitä välittömästi lähettävälle viranomaiselle 10 artiklassa tarkoitettua todistusta käyttäen sekä palautettava pyyntö ja asiakirjat, joista pyydetään käännoästä.”

15 Asetuksen 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tiedoksiantopäivä

1. Tiedoksiannettavan asiakirjan tiedoksiantopäivä on 7 artiklan mukaisesti päivä, jona tiedoksianto tapahtuu vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 8 artiklan soveltamista.

2. Jos asiakirja on kuitenkin annettava tiedoksi tietyn ajan kuluessa pyynnön lähettäneessä jäsenvaltiossa vireille pantavaa tai vireillä olevaa oikeudenkäyntiä varten, määräytyy hakijaan nähden noudatettava tiedoksiantopäivä kuitenkin tuon jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

3. Jäsenvaltio on aiheellisesta syystä oikeutettu poikkeamaan 1 ja 2 kohdan säännöksistä viiden vuoden siirtymäkauden ajan.

Jäsenvaltiot saavat uusia tämän siirtymäkauden joka viides vuosi oikeusjärjestelmäänsä liittyvistä syistä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle poikkeuksensa sisältö ja tapaukseen liittyvät tekijät.”

16 Asetuksen 19 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Oikeuteen saapumatta jättävä vastaaja

1. Jos haaste tai vastaavanlainen asiakirja on ollut lähetettävä toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten tämän asetuksen säännösten mukaisesti eikä vastaaja ole tullut saapuville, tuomioistuin ei saa tehdä päätöstä asiassa ennen kuin on selvitetty, että

- a) asiakirja on tiedoksiannettu sillä tavalla kuin vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään siellä laadittujen asiakirjojen tiedoksiantamisesta sen alueella oleville henkilöille, tai
- b) asiakirja on tosiasiallisesti toimitettu vastaajalle tai hänen asuntoonsa muulla tämän asetuksen mukaisella tavalla,

ja että kummassakin näistä tapauksista tiedoksianto tai asiakirjan toimittaminen on tapahtunut riittävän ajoissa, jotta vastaaja on voinut ryhtyä vastaamaan.

— —”

- 17 Asetuksessa säädetään erilaisten vakiolomakkeiden käytöstä, jotka ovat asetuksen liitteinä. Yksi näistä lomakkeista, joka on laadittu asetuksen 10 artiklan mukaisesti, on otsikoitu Todistus asiakirjojen tiedoksiannon toteuttamisesta tai toteuttamatta jättämisestä. Tämän lomakkeen 14 kohtaan sisältyy maininta siltä varalta, että vastaanottaja kieltäytyy hyväksymästä asiakirjaa sen kielen vuoksi. Saman lomakkeen 15 kohdassa luetellaan asiakirjan tiedoksiannon laiminlyönnin eri perusteita.
- 18 Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 26 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltiossa nostetaan kanne sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, ja jos vastaaja ei vastaa, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta, jollei se ole toimivaltainen tämän asetuksen säännösten mukaan.

2. Tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely, kunnes on selvitetty, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai muu vastaava asiakirja niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa tai että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

3. — — asetuksen (EY) N:o 1348/2000 — — 19 artiklan säännöksiä sovelletaan 2 kohdan sijasta, jos haastehakemus tai muu vastaava asiakirja oli annettava tiedoksi jäsenvaltiosta toiseen sanotun asetuksen mukaisesti.”

- 19 Asetuksen n:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiossa annettua tuomiota ei tunnusteta toisessa jäsenvaltiossa, jos ”tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä”.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 20 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että Leffler haastoi 21.6.2001 päivätyllä haasteella Berlin Chemien Rechtbank te Arnheimin presidentin johtamaan turvaamistoimimenettelyyn saadakseen puretuksi tämän yhtiön suorittamat takavarikat sekä saadakseen tuomioistuimelta määräyksen, jossa yhtiötä kielletäisiin ryhtymästä uusiin takavarikkoihin. Berlin Chemie kiisti vaatimuksen, ja Rechtbankin presidentti hylkäsi 13.7.2001 antamallaan määräyksellä Lefflerin vaatimukset.
- 21 Leffler haki muutosta Gerechthof te Arnhemissa haasteella, joka oli päivätty 27.7.2001 ja jonka haastemies toimitti Berlin Chemien oikeudenkäyntiasiamiehen toimistoon. Haasteessa Berlin Chemietä kehoitettiin saapumaan mainitussa tuomioistuimessa 7.8.2001 pidettävään istuntoon.
- 22 Koska kysymyksessä olevaa asiaa ei ollut merkitty Gerechthofin asialuetteloon, Leffler huolehti täydentävän haasteen tiedoksiannosta 9.8.2001. Sen mukaan Berlin Chemie haastettiin 23.8.2001 pidettävään istuntoon, jonne se kuitenkin jäi saapumatta.

- 23 Gerechtshof päätti lykätä ratkaisun tekemistä Lefflerin vaatimuksesta, että Berlin Chemietä vastaan annettaisiin yksipuolinen tuomio, ja teki näin antaakseen kantajalle mahdollisuuden haastaa kyseinen yhtiö Alankomaiden siviiliprosessilain (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) (entisen) 4 §:n 7 momentin ja asetuksen mukaisesti.
- 24 Haasteella, joka oli päivätty 7.9.2001 ja joka annettiin tiedoksi Gerechtshofin syyttäjäviranomaiselle, Berlin Chemie haastettiin 9.10.2001 pidettävään istuntoon. Yhtiö jäi kuitenkin saapumatta istuntoon.
- 25 Gerechtshof päätti uudelleen lykätä ratkaisun antamista Lefflerin yksipuolisen tuomion antamista koskevasta vaatimuksesta tällä kertaa sen vuoksi, että se odotti sellaisten seikkojen esittämistä, jotka osoittaisivat, että tiedoksianto oli ollut asetuksen 19 artiklan mukainen. Joitakin asiakirjoja esitettiin 4.12.2001 pidetyssä istunnossa.
- 26 Gerechtshof kieltäytyi antamasta Lefflerin vaatimaa yksipuolista tuomiota Berlin Chemietä vastaan ja katsoi 18.12.2001 antamassaan tuomiossa, että oikeudenkäynti oli päättynyt.
- 27 Kyseisen päätöksen merkitykselliset kohdat, sellaisina kuin kansallinen tuomioistuin on ne toistanut, ovat seuraavat:

”3.1 Annetuista tiedoista ilmenee, että Berlin Chemietä koskevan haasteen tiedoksianto oli tapahtunut Saksan lainsäädännön mukaisesti mutta että Berlin Chemie oli kieltäytynyt vastaanottamasta kyseisiä asiakirjoja sillä perusteella, ettei niitä ollut käännetty saksaksi.

3.2 Saksassa esitettyä haastetta ei ollut käännetty vastaanottavan jäsenvaltion viralliselle kielelle tai kielelle, jota vastaanottaja ymmärtää. Tämä merkitsee, että EY:n asiakirjojen tiedoksiannosta annetun asetuksen 8 artiklan mukaista edellytystä ei ole täytetty. Näin ollen yksipuolisen tuomion antamista koskeva vaatimus on hylättävä.”

28 Leffler valitti tästä päätöksestä kassaatiomenettelyssä 18.12.2001. Hän katsoi, että Gerechthof oli tehnyt oikeudellisen virheen kyseisen päätöksen perustelujen 3.2 kohdassa. Hänen mukaansa asianomaisen tuomioistuimen olisi pitänyt antaa yksipuolinen tuomio; hän katsoi toissijaisesti, että asialle olisi pitänyt määrätä uusi käsittelypäivä ja määrätä Berlin Chemie haastettavaksi saapumaan oikeuteen kyseisenä päivänä aiemman haasteen mahdollisten virheiden tultua korjatuiksi.

29 Kansallinen tuomioistuin toteaa, että asetuksen 8 artiklassa ei säädetä asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymisen seurauksista. Se toteaa muun muassa seuraavaa:

”— — On mahdollista katsoa, että koska vastaanottajalla on ollut päteviä syitä kieltäytyä asiakirjan vastaanottamisesta, tiedoksiannosta ei ole lainkaan toimitettu. Toisaalta voidaan myös ajatella, että sen jälkeen, kun vastaanottaja on kieltäytynyt ottamasta asiakirjaa vastaan, puutteellisuus on mahdollista korjata toimittamalla vastaanottajalle käänнос. Viimeksi mainitussa tapauksessa nousee vastaavasti esille kysymys siitä, missä ajassa ja millä tavalla käänнос on saatettava vastaanottajan tietoon. Onko asetuksessa säädettyä asiakirjojen tiedoksiannostamista koskevaa menettelyä noudatettava myös käänноstä lähetettäessä, vai voidaanko käänноksen toimittamistapa valita vapaasti? Siinä tapauksessa, että korjaus on mahdollinen, on myös tarpeen määrittää, voidaanko kansallista prosessilainsäädäntöä soveltaa tältä osin.”

30 Hoge Raad der Nederlanden päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen 8 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että jos vastaanottaja kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa sillä perusteella, ettei tähän säännökseen sisältyvää, käytettävää kieltä koskevaa edellytystä ole noudatettu, asiakirjan lähettäneen on mahdollista korjata kyseinen puute?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi: onko sillä, että asiakirja kieltäydytään ottamasta vastaan, se oikeusvaikutus, että tiedoksianto on pidettävä kokonaisuudessaan vaikutuksettomana?

3) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi,

a) missä määräajassa ja millä tavalla käänös on annettava tiedoksi vastaanottajalle?

Onko käänöksen toimittamisen täytettävä ne edellytykset, joita asetuksessa asetetaan asiakirjojen tiedoksiantamiselle, vai onko toimittamistapa vapaasti valittavissa?

b) Sovelletaanko sen tilanteen osalta, että puute on mahdollista korjata, kansallista prosessilainsäädäntöä?”

Ennakkoratkaisukysymykset

Ensimmäinen kysymys

- 31 Kansallinen tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään, onko asetuksen 8 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että jos asiakirjan vastaanottaja kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, lähettäjällä on mahdollisuus korjata käännöksen puute.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

- 32 Saksan ja Suomen hallitukset katsovat, että asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymisen seuraukset tulisi ratkaista kansallisen oikeuden mukaisesti. Ne vetoavat näkemyksensä tueksi yleissopimusta selittävään muistioon sisältyviin 5 artiklaa ja 8 artiklaa koskeviin kommentteihin, siihen, että yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-305/88, Lancray, 3.7.1990 antamassaan tuomiossa (Kok. 1990, s. I-2725, 29 kohta), että tiedoksiantoon mahdollisesti liittyvien virheiden korjaamista arvioitaessa on sovellettava kansallista lainsäädäntöä, sekä asetuksen valmistelutöihin — sellaisina kuin niitä on kuvannut eräs kommentaattori —, joista ilmenee, että jäsenvaltioiden valtuuskuntien kanta oli, että asetuksella ei puututtaisi kansalliseen prosessioikeuteen. Näiden hallitusten mukaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella ratkaistaan, onko mahdollista korjata se puute, että käännöstä ei ole.
- 33 Leffler ja Alankomaiden, Ranskan ja Portugalin hallitukset sekä komissio toteavat suullisissa huomautuksissaan, että asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymisen seuraukset tulisi johtaa asetuksen itsenäisen tulkinnan perusteella ja että sen

mukaan on mahdollista korjata käännöksen puute. Ne korostavat asetuksen tavoitetta, joka on asiakirjojen tiedoksiantomenettelyjen nopeuttaminen ja yksinkertaistaminen, ja korostavat, että jos käännöksen puutteen korjaaminen ei ole mahdollista, asetuksen 5 artiklan 1 kohdalta riistetään sen tehokas vaikutus, koska tällöin toimijat eivät ota mitään riskejä ja käännättävät asiakirjat systemaattisesti. Ne toteavat myös, että asetuksen 8 artiklan 2 kohtaan sisältyvällä ilmauksella ”joista pyydetään käännöstä” on tarkoitus vain, jos käännöksen puute on mahdollista korjata; samoin tiettyjen yleissopimusta selittävän muistion kappaleiden perusteella voidaan ymmärtää, että tällainen mahdollisuus on olemassa.

- 34 Komissio vetoaa lisäksi useisiin seikkoihin, joiden nojalla on sen mukaan perusteltua katsoa, että käännöksen puuttuminen ei merkitse tiedoksiannon mitättömyyttä. Vakiolomakkeissa erotetaan säännönmukaisen tiedoksiannon puuttuminen (asetuksen 10 artiklan mukaisesti laadittu lomakkeen 15 kohta) ja tiedoksiannon puuttuminen sillä perusteella, että vastaanottaja kieltäytyi hyväksymästä asiakirjaa siinä käytetyn kielen vuoksi (saman lomakkeen 14 kohta). Asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa mainitaan lisäksi sellaisten asiakirjojen lähettäminen, joista pyydetään käännöstä, eikä kaikkia asiakirjoja, kuten olisi siinä tapauksessa, että tiedoksianto olisi ollut vaikutukseton. Komissio korostaa, että missään ei säädetä siitä, että asiakirjan tiedoksianto olisi automaattisesti pätemätön käännöksen puuttuessa, ja että tällaisen pätemättömyyden hyväksyminen on vastoin periaatetta, jonka mukaan pätemättömyydestä on säädetävä (ei pätemättömyyttä ilman säännöstä). Se väittää myös, että mitättömyys menee yli sen, mikä on välttämätöntä asiakirjan vastaanottajan etujen turvaamiseksi, kun taas pätemättömyys ei ole mahdollinen ilman siitä tehtyä väitettä (ei pätemättömyyttä ilman väitettä).

- 35 Berlin Chemie katsoo, että asiakirjojen tiedoksiannon yksinkertaistamista ei pidä tehdä siten, että oikeusvarmuus tai asiakirjan vastaanottajan oikeudet vaarantuvat. Viimeksi mainitun on voitava nopeasti ymmärtää, minkä tyyppisessä menettelyssä hän on mukana, ja voitava valmistautua tehokkaasti vastaamaan asiassa. Berlin Chemie toteaa, että jos asiakirjan vastaanottaja on epävarma kyseisen menettelyn mahdollisesta kiireellisyydestä, hän käännättää asiakirjan varmuuden vuoksi itse, vaikka hänen ei pitäisi joutua kantamaan käännöksen puuttumisesta aiheutuvaa riskiä ja kustannuksia. Lähettäjä sitä vastoin on tietoinen käännöksen puuttumiseen liittyvistä riskeistä ja voi ryhtyä toimenpiteisiin niiden välttämiseksi. Berlin Chemien

mukaan käännöksen puutteen korjaaminen hidastaa menettelyjä erityisesti siinä tilanteessa, että tuomioistuimen on ensin ratkaistava, onko asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen ollut perusteltua. Tämä voi johtaa tiettyihin väärinkäytöksiin tältä osin.

- 36 Oikeudenkäynnin vastaajana olevan asiakirjan vastaanottajan suojaamisesta Leffler ja Alankomaiden hallitus toteavat, että se on turvattu riittävin tavoin asetuksen 19 artiklalla. Ranskan hallituksen tavoin ne katsovat, että tuomioistuimella on valta asettaa määräajat siten, että se ottaa huomioon asianosaisten edut, ja erityisesti siten, että vastaaja voi valmistautua vastaamaan asiassa. Alankomaiden hallitus toteaa, että käännöksen puutteen korjaamisesta aiheutuva oikeudenkäynnin pitkittyminen aiheuttaa haittaa lähinnä hakijalle eikä asiakirjan vastaanottajana olevalle vastaajalle.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

- 37 On todettava, että asetuksen 8 artiklassa ei säädetä, mitä oikeudellisia seuraamuksia on sillä, että asiakirjan vastaanottaja kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää.

- 38 Asetuksen muut säännökset, sen tavoite, joka todetaan johdanto-osan toisessa sekä kuudennessa, seitsemännessä, kahdeksannessa ja yhdeksännessä perustelukappaleessa ja joka on asiakirjojen nopean ja tehokkaan lähettämisen takaaminen, ja se tehokas vaikutus, joka on annettava kyseisen asetuksen 5 ja 8 artiklassa säädetylle mahdollisuudelle olla käännettämättä asiakirjaa vastaanottavan jäsenvaltion viralliselle kielelle, ovat kuitenkin perusteena sille, että asiakirjaa ei ole pidettävä pätemättömänä, kun vastaanottaja kieltäytyy ottamasta sitä vastaan sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu kyseisellä kielellä tai jollakin sellaisella asiakirjan lähettäneen

jäsenvaltion kielellä, jota vastaaja ymmärtää, ja sille, että on olemassa mahdollisuus korjata käännöksen puute.

- 39 Ensiksi on todettava, että minkään asetuksen säännöksen mukaan asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen sillä perusteella, että 8 artiklaa ei ole noudatettu, merkitsisi kyseisen asiakirjan pätemättömyyttä. Päinvastoin vaikka asetuksessa ei täsmennetäkään asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymisen täsmällisiä seurauksia, useiden sen säännösten perusteella voidaan ainakin ajatella, että käännöksen puute on korjattavissa.
- 40 Asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa oleva ilmaus ”asiakirjat, joista pyydetään käännöstä” merkitsee siis, että vastaanottajalla on mahdollisuus pyytää käännöstä ja että näin ollen lähettäjällä on mahdollisuus korjata käännöksen puute lähettämällä pyydetty käännös. Tämä ilmaus eroaa asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohtaan sisältyvästä ilmauksesta ”lähetetyt asiakirjat”, jota käytetään kuvaamaan kaikkia lähettävän viranomaisen vastaanottavalle viranomaiselle lähettämiä asiakirjoja eikä ainoastaan tiettyjä näistä asiakirjoista.
- 41 Myöskään asetuksen 10 artiklan mukaisesti laaditun vakiolomakkeen, joka on todistuksena tiedoksiannon toteuttamisesta tai toteuttamatta jäämisestä, sisältämiin mahdollisiin tiedoksiannon laiminlyönnin perusteisiin ei kuulu asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen siinä käytetyn kielen perusteella, vaan tämä maininta on lomakkeella erillisessä kohdassa. Tämän vuoksi voidaan päätellä, että asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymistä ei ole pidettävä tiedoksiannon toteuttamatta jäämisenä.
- 42 Lisäksi jos katsottaisiin, että vastaanottamisesta kieltäytyminen ei ole milloinkaan korjattavissa, horjutettaisiin lähettäjän oikeuksia sellaisella tavalla, että tämä ei ottaisi koskaan sitä riskiä, että antaisi tiedoksi asiakirjan, jota ei ole käännetty, jolloin asetuksen ja erityisesti sen sisältämien asiakirjojen kääntämistä koskevien säännösten, jotka myötävaikuttavat asiakirjojen lähettämisen nopeutta koskevan tavoitteen toteutumiseen, hyödyllisyys joutuisi kyseenalaiseksi.

- 43 Tätä tulkintaa vastaan ei voida menestyksellisesti väittää, että asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymisen seuraukset olisi ratkaistava kansallisen oikeuden mukaan. Tältä osin ei voida pätevästi vedota yleissopimusta selittävän muistion sisältämiin kommentteihin, yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Lancray antamaan tuomioon tai asetuksen valmisteluasiakirjoihin.
- 44 Se, että jätettäisiin kansallisen oikeuden mukaan ratkaistavaksi, onko itse periaatekäännöksen puutteen korjaamisen mahdollisuudesta sallittu, estäisi kokonaan asetuksen yhdenmukaisen soveltamisen, koska ei ole poissuljettua, että jäsenvaltiot säätäisivät tältä osin erilaisia ratkaisuja.
- 45 Amsterdamin sopimuksen tavoite vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvan alueen luomiseksi siten, että yhteisö saa uuden ulottuvuuden, ja se, että Euroopan unionista tehdystä sopimuksesta siirrettiin EY:n perustamissopimukseen järjestelmä, joka mahdollistaa yksityisoikeuden alan oikeudelliseen yhteistyöhön kuuluvat rajat ylittävät toimenpiteet, ovat osoituksena jäsenvaltioiden tahdosta saattaa tällaiset toimenpiteet osaksi yhteisön oikeusjärjestystä ja vahvistaa näin periaate niiden itsenäisestä tulkinnasta.
- 46 Samoin se, että on valittu asetuksen eikä komission alun perin ehdottama direktiivin muoto, osoittaa, miten tärkeänä yhteisön lainsäätäjä pitää sitä, että kyseisen asetuksen säännökset ovat välittömästi sovellettavia, ja sitä, että niitä sovelletaan yhdenmukaisesti.
- 47 Tästä seuraa, että vaikka ennen Amsterdamin sopimuksen voimaantuloa tehdyn yleissopimusta selittävän muistion sisältämät kommentit ovat hyödyllisiä, niihin ei voida vedota sellaisen asetuksen itsenäistä tulkintaa vastaan, jossa säädetään yhdenmukainen seuraus sille, että asiakirjan vastaanottamisesta kieltäydytään sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja

ymmärtää. On myös huomattava, että edellä mainitusta asiasta Lancray ilmenevässä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tulkitaan luonteeltaan erilaista oikeudellista instrumenttia, jolla ei, toisin kuin asetuksella, pyritä luomaan yhteisön sisäistä tiedoksiantojärjestelmää.

48 Siltä osin kuin on kyse Saksan hallituksen viittauksesta valmistelutöihin, sellaisina kuin niitä on kuvannut eräs kommentaattori, on riittävää todeta, että jäsenvaltioiden valtuuskuntien oletettu tahto ei ole aineellistunut itse asetuksen tekstissä. Tästä seuraa, että näihin väitettyihin valmistelutöihin ei voida vedota asetuksen sellaista itsenäistä tulkintaa vastaan, jolla pyritään takaamaan asetuksen sisältämien säännösten tehokas vaikutus, jotta sitä tulkittaisiin yhdenmukaisesti yhteisössä sen tavoitteen mukaisesti.

49 Kansallisen oikeuden merkitystä ja kansallisen tuomioistuimen roolia ei horjuta asetuksen tulkitseminen siten, että sen mukaan mahdollisuus korjata käännöksen puute on yhdenmukainen seuraus asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymisestä sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu kyseisellä kielellä tai jollakin sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että kun yhteisö ei ole antanut säännöksiä, kunkin jäsenvaltion asiana on sisäisessä oikeusjärjestyksessään antaa menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan yhteisön oikeuden välittömään oikeusvaikutukseen perustuvat yksityisten oikeudet (ks. erityisesti asia 33/76, Rewe, tuomio 16.12.1976, Kok. 1976, s. 1989, Kok. Ep. III, s. 271, 5 kohta).

50 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin täsmentänyt, että nämä menettelysäännöt eivät saa olla epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia vaatimuksia (vastaavuusperiaate), eivätkä ne saa olla sellaisia, että yhteisön oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (ks. em. asia Rewe, tuomion 5 kohta; asia C-261/95, Palmisani, tuomio 19.7.1997, Kok. 1997, s. I-4025, 27 kohta ja asia C-231/96, Edis, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. I-4951,

34 kohta). Tältä osin ja kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 38 ja 64 kohdassa, tehokkuusperiaatteen mukaisesti kansallisen tuomioistuimen tulee soveltaa sisäisen oikeusjärjestyksen mukaisia menettelysääntöjä vain, jos ne eivät vaaranna asetuksen tarkoitusta ja tavoitetta.

- 51 Tästä seuraa, että jos asetuksessa ei säädetä tiettyjen tosiseikkojen seurauksista, kansallisen tuomioistuimen on lähtökohtaisesti sovellettava kansallista lainsäädäntöään samalla varmistaen yhteisön oikeuden tehokas oikeusvaikutus, mikä voi johtaa siihen, että tarvittaessa syrjäytetään sen vastainen kansallinen sääntö tai tulkitaan puhtaasti valtion sisäistä tilannetta silmällä pitäen laadittua kansallista sääntöä siten, että sitä voidaan soveltaa kysymyksessä olevaan rajat ylittävään tilanteeseen (ks. vastaavasti erityisesti asia 106/77, Simmenthal, tuomio 9.3.1978, Kok. 1978, s. 629, Kok. Ep. IV, s. 73, 16 kohta; asia C-213/89, Factortame ym., tuomio 19.6.1990, Kok. 1990, s. I-2433, Kok. Ep. I, s. I-453, 19 kohta; asia C-453/99, Courage ja Crehan, tuomio 20.9.2001, Kok. 2001, s. I-6297, 25 kohta ja asia C-253/00, Muñoz ja Superior Fruiticola, tuomio 17.9.2002, Kok. 2002, s. I-7289, 28 kohta).
- 52 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on myös valvoa, että asian asianosaisten oikeuksia suojellaan — erityisesti sitä, että asianosaisella, joka on asiakirjan vastaanottaja, on käytettävissään riittävästi aikaa valmistautua vastaamaan asiassa, tai sitä, että esimerkiksi kiireellisessä menettelyssä, jossa vastaaja jää saapumatta oikeudenkäyntiin, asiakirjan lähettäjälle ei aiheudu kielteisiä seurauksia sen vuoksi, että käännöstä vailla olevan asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytyminen perustuu puhtaasti viivyttelynhaluun tai on ilmeistä väärinkäyttöä, jos voidaan osoittaa, että kyseisen asiakirjan vastaanottaja ymmärtää asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kieltä, jolla asiakirja on laadittu.
- 53 Ensimmäiseen kysymykseen on siis vastattava, että asetuksen 8 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jos asiakirjan vastaanottaja kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, lähettäjällä on mahdollisuus korjata asia lähettämällä pyydetty käännös.

Toinen kysymys

- 54 Toisella kysymyksellä, joka on esitetty siltä varalta, että asetuksen 8 artiklaa on tulkittava siten, että käännöksen puutetta ei ole mahdollista korjata, halutaan selvittää, onko asiakirjan vastaanottamisesta kieltäytymisen seurauksena se, että tiedoksianto on vaikutukseton.
- 55 Ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Kolmas kysymys

- 56 Kolmannessa kysymyksessä, joka on esitetty siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen annetaan myöntävä vastaus, kansallinen tuomioistuin kysyy, missä määräajassa ja millä tavalla käännös on annettava tiedoksi vastaanottajalle ja sovelletaanko sen tilanteen osalta, että virhe on mahdollista korjata, kansallista prosessilainsäädäntöä.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

- 57 Määräajan osalta, jonka kuluessa käännöksen puute on korjattava, Alankomaiden ja Portugalin hallitukset viittaavat asetuksen 7 artiklan 2 kohtaan. Ne katsovat, että käännös on lähetettävä viipymättä ja että yhden kuukauden määräaikaa on pidettävä kohtuullisena.

- 58 Alankomaiden hallitus toteaa käännöksen määräajassa lähettämisestä, että myös silloin, kun asiakirjan vastaanottaja kieltäytyy perustellusti vastaanottamasta asiakirjaa, asetuksen 9 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetyn määräajan suojaava vaikutus on joka tapauksessa säilytettävä. Komissio toteaa, että tiedoksiantopäivät määritetään kyseisen 9 artiklan mukaisesti. Vastaanottajan osalta otetaan huomioon vain käännettyjen asiakirjojen tiedoksianto, mikä selittää asetuksen 9 artiklan 1 kohtaan sisältyvän ilmauksen ”sanotun kuitenkin rajoittamatta 8 artiklan soveltamista”. Vastaanottajan osalta tiedoksiantopäivä määritetään 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
- 59 Ranskan hallitus huomauttaa, että tuomioistuimen on voitava asettaa määräajat siten, että asiakirjan vastaanottaja voi valmistautua vastaamaan asiassa.
- 60 Käännöksen lähettämistavasta Leffler sekä Ranskan ja Portugalin hallitukset toteavat, että käännös on toimitettava asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Alankomaiden hallitus sitä vastoin katsoo, että lähettäminen voi tapahtua epävirallisesti mutta että kaikkien väärinkäsitysten välttämiseksi on syytä välttää lähettämistä suoraan lähettävältä viranomaiselta vastaanottajalle ja että on parempi, että lähetys kulkee vastaanottavan valtion viranomaisen kautta.
- 61 Berlin Chemie toteaa, että jos yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että käännöksen lähettäminen on mahdollista, oikeusvarmuuden takaamiseksi olisi syytä yhdenmukaistaa tämän mahdollisuuden käyttämisen seuraukset asetuksen tavoitteiden mukaisesti.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

- 62 Vaikka asetuksen 8 artiklaan ei sisällykään täsmällistä säännöstä säännöistä, joita on noudatettava korjattaessa tilannetta, jossa on kieltäydytty ottamasta vastaan

asiakirjaa sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, on kuitenkin todettava, että yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden ja asetuksen muiden säännösten nojalla voidaan kansalliselle tuomioistuimelle antaa tiettyjä ohjeita, jotta asetus saa tehokkaan vaikutuksensa.

63 Oikeusvarmuuteen perustuvista syistä asetusta on tulkittava siten, että käännöksen puute on korjattava tässä asetuksessa säädettyjen menettelytapojen mukaisesti.

64 Kun alkuperävaltion viranomaiselle ilmoitetaan, että vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta asiakirjaa sillä perusteella, että käännöstä ei ole, tarvittaessa hakijaa kuultuaan sen tehtävänä on — kuten asetuksen 4 artiklan 1 kohdan nojalla voidaan päätellä — korjata tilanne lähettämällä käännös viipymättä. Tältä osin, kuten myös Alankomaiden ja Portugalin hallitukset ovat todenneet, asianmukaisena voidaan pitää yhden kuukauden määräaikaä siitä lukien, kun alkuperävaltion viranomainen on saanut tiedon kieltäytymisestä, mutta kansallinen tuomioistuin voi harkita tätä määräaikaä olosuhteiden mukaan. On otettava huomioon, että jotkut asiakirjat voivat olla epätavallisen pitkiä tai ne on käännettävä kielestä, jota varten käytettävissä on vain harvoja kääntäjiä.

65 Käännöksen lähettämisen vaikutus tiedoksiantopäivään on ratkaistava vastaavasti asetuksen 9 artiklan 1 ja 2 kohtaan sisältyvän kahden päivämäärän järjestelmän mukaisesti. Jotta asetuksen tehokas vaikutus säilyttäisi, on huolehdittava siitä, että kysymyksessä olevan asian asianosaisten oikeuksia suojellaan parhaalla mahdollisella tavalla ja tasapuolisesti.

66 Tiedoksiantopäivällä voi olla merkitystä hakijalle esimerkiksi silloin, kun tiedoksi annettava asiakirja on sellaista kannetta koskeva haaste, joka on nostettava pakottavassa määräajassa tai joka katkaisee vanhentumisen. Lisäksi kuten tämän

tuomion 38 kohdassa on todettu, asetuksen 8 artiklan 1 kohdan noudattamatta jättäminen ei merkitse, että tiedoksianto on pätemätön. Nämä seikat huomioon ottaen on todettava, että hakijan on ajankohdan osalta voitava lukea edukseen alkuperäisen tiedoksiantopäivän vaikutukset, jos hän on toiminut huolellisesti korjatakseen tilanteen lähettämällä käännöksen viipymättä.

67 Tiedoksiantopäivällä voi kuitenkin olla merkitystä myös vastaanottajalle erityisesti silloin, kun siitä alkaa kuluu kanneoikeuden käyttämisen tai asiaan vastaamiseen valmistautumisen määräaika. Asiakirjan vastaanottajan tehokas suojaaminen merkitsee, että hänen osaltaan otetaan huomioon vain päivä, jolloin hän on voinut paitsi tutustua tiedoksi annettuun asiakirjaan myös ymmärtää sen sisällön, eli päivä, jolloin hän on vastaanottanut asiakirjan käännöksen.

68 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ottaa huomioon asianosaisten edut ja suojata niitä. Analogisesti asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa soveltaen voidaan todeta, että jos asiakirjan vastaanottamisesta on kieltäydytty sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, ja vastaaja ei ole tullut saapuville, tuomioistuin ei saa tehdä päätöstä asiassa ennen kuin on selvitetty, että kysymyksessä olevaa asiakirjaa koskeva tilanne on korjattu lähettämällä käännös ja että tämä on tapahtunut hyvissä ajoin niin, että vastaaja on voinut valmistautua vastaamaan asiassa. Tällainen velvollisuus seuraa myös asetuksen N:o 44/2001 26 artiklan 2 kohdassa ilmaistusta periaatteesta, ja sen noudattamista on valvottava ennen saman asetuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaista tuomion tunnustamista.

69 Niiden ongelmien ratkaisemiseksi, jotka liittyvät tapaan, jolla käännöksen puute korjataan, ja joista ei säädetä asetuksessa, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin sitä tulkitsee, kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on, kuten tämän tuomion 50 ja 51 kohdassa on todettu, soveltaa kansallista prosessioikeuttaan huolehtien siitä, että asetuksen tehokas oikeusvaikutus taataan asetuksen tavoitetta noudattaen.

- 70 Lisäksi on muistettava, että kun kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava kysymys asetuksen tulkinnasta, se voi EY 68 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuin edellytyksin esittää tätä koskevan kysymyksen yhteisöjen tuomioistuimelle.
- 71 Kaikki nämä seikat huomioon ottaen kolmanteen kysymykseen on vastattava, että
- asetuksen 8 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jos asiakirjan vastaanottaja kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, tämä tilanne voidaan korjata lähettämällä asiakirjan käännös asetuksessa säädettyjen menettelytapojen mukaisesti ja viipymättä
 - niiden ongelmien ratkaisemiseksi, jotka liittyvät tapaan, jolla käännöksen puute korjataan, ja joista ei säädetä asetuksessa, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin sitä tulkitsee, kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on soveltaa kansallista prosessioikeuttaan huolehtien siitä, että asetuksen tehokas oikeusvaikutus taataan asetuksen tavoitetta noudattamalla.

Oikeudenkäyntikulut

- 72 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 29 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 8 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jos asiakirjan vastaanottaja kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, lähettäjällä on mahdollisuus korjata asia lähettämällä pyydetty käännös.

- 2) Asetuksen N:o 1348/2000 8 artiklaa on tulkittava siten, että jos asiakirjan vastaanottaja kieltäytyy ottamasta vastaan asiakirjaa sillä perusteella, että sitä ei ole laadittu jollakin vastaanottavan jäsenvaltion virallisista kielistä tai sellaisella asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää, tämä tilanne voidaan korjata lähettämällä asiakirjan käännös asetuksessa N:o 1348/2000 säädettyjen menettelytapojen mukaisesti ja viipymättä.

Niiden ongelmien ratkaisemiseksi, jotka liittyvät tapaan, jolla käännöksen puute korjataan, ja joista ei säädetä asetuksessa N:o 1348/2000, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin sitä tulkitsee, kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on soveltaa kansallista prosessioikeuttaan huolehtien siitä, että asetuksen tehokas oikeusvaikutus taataan asetuksen tavoitetta noudattamalla.

Allekirjoitukset